

स्वरसन्धिः ।

दीर्घसन्धिः । (अकः सवर्णे दीर्घः)

उदा- क्व + अपि = क्वापि

गच्छति + इति = गच्छतीति

गुरु + उपदशः = गरूपदेशः

गुणसन्धिः ।

(आद्गुणः)

- तथा + इति = तथेति
- छाया + इव = छायेव
- तस्य + उक्तिः = तस्योक्तिः
- परम + ऋषिः = परमर्षिः

वृद्धिसन्धिः ।

वृद्धिरेचि ।

- तदा + एव = तदैव
- जल + ओघः = जलौघः
- उप + ऋच्छति = उपाच्छति

यण् सन्धिः ।

(इको यणचि)

- यदि + अपि = यद्यपि
- मधु + अस्ति = मध्वस्ति
- पितृ + उपदेशः = पित्रुपदेशः

आदेशसन्धिः ।

(एचो ऽ यवायावः)

• हर + ए = हरये ।

• साधो + ए = साधवे ।

• नै + अकः = नायकः

• तौ + एव = तावेव

पूर्वरूपसन्धिः ।

(एङ्पदान्तादति)

• हरे + अत्र = हरेऽत्र ।

• सो + अहम् = सोऽहम् ।

व्यञ्जनसन्धिः ।

अनुस्वारसन्धिः । (मोऽनुस्वारः)

•ग्रामम् + याति = ग्रामं याति ।

जश्त्वसन्धिः (झलां जशोऽन्ते)

•वाक् + ईशः = वागीशः ।

•अच् + आदि = अजादि ।

•महत् + दुःखम् = महद्दुःखम्

अनुनासिकादेशः ।

(यरो ऽनुनासिके अनुनासिको वा)

•तत् + नाम = तन्नाम ।

•षट् + नवतिः = षण्णवतिः ।

•अप् + मयं = अम्मयम् ।

परसवर्णसन्धिः ।

(अनुस्वारस्य ययि परसवर्णः)

♦दिवम् + गतः = दिवङ्गतः ।

♦शम् + करः = शङ्करः ।

♦तत् + लयः = तल्लयः ।

छत्वसन्धिः ।

(शश्चोटि)

•तत् + श्रुत्वा = तच्छ्रुत्वा ।

•तत् + शरेण = तच्छरेण ।

तुगागमः ।

(छे च)

•लक्ष्मी + छाया = लक्ष्मीच्छाया ।

•वृक्ष + छाया = वृक्षच्छाया ।

विसर्गसन्धिः ।

उत्त्वम् (अतोरोरप्लुतादप्लुते)

•सः + अपि = सोऽपि

•मनः + हरः = मनोहरः

•रामः + अहम् = रामोऽपि

रुत्वम् ।

(स सजुषो रुः)

•मुनिः + अयम् = मुनिरयम्

•शिशुः + अत्र = शिशुरत्र

लोपः

- ◆सः + वदति = स वदति
- ◆एषः + बालः = एष बालः
- ◆बालः + आगतः = बाल आगतः
- ◆अर्जुनः + उवाच = अर्जुन उवाच

सत्वम् ।

विसर्जनीयस्य सः । (वा शरि)

•कः + चित् = कश्चित्

•नमः + ते = नमस्ते

•लोकाः + समस्ताः = लोकास्समस्ताः